

Josep Martí i Cristià (1884-1918)

LMG 2102

DDD

Durada
62'02

Recordances de la joventut

1	Dedicatòria	0'47
2	Bon humor	1'07
3	Jugant	0'56
4	Abril	1'34
5	Arlequí	1'21
6	Por	1'33
7	Dormint	2'53
8	Entremaliadura	1'24
9	Il·lusió	1'36
10	Invocació	2'17
11	Consell maternal	1'53
12	Soldats de plom	1'01
13	Fàbula	1'56

Siluetes

14	La palmera	2'14
15	Barri gitano	2'57
16	La tórtora emmalaltida	1'56
17	Passen els trens	0'50
18	El nenúfar	0'58
19	<i>Nuit de lune</i>	2'07
20	El convent	3'21
21	A la presó	2'14
22	Dansa de la mort	1'37

Tres Preludis

23	La dona enamorada	2'15
24	Vora el mar contemplant les ones	1'31
25	La font misteriosa	1'22
26	Si vinguessis amb mi vora el mar. Poema	7'58
27	<i>En el patio</i>	4'41
28	Pamplona. Jota	5'41

Daniel Blanch, piano

AUDITORI
CAN ROIG I TORRES

Enregistrament realitzat entre els dies 11 i 13
d'octubre de 2010 a l'Auditori Can Roig i Torres de
Santa Coloma de Gramanet
Afinador: Francisco Ramírez
Enginyer de so i productor: Kalina Macuta
Mastering: Ricardo Wheelock
Portada: Joaquim Mir (1873-1940), *L'Aleixar* (detall)

ENGLISH COMMENTARY INSIDE
COMENTARIOS EN ESPAÑOL EN EL INTERIOR
COMENTARIS EN CATALÀ A L'INTERIOR

Amb la col·laboració de l'Institut Català
de les Indústries Culturals

 Generalitat de Catalunya
Institut Català
de les Indústries Culturals

Agraïments a l'Asociació d'Amics
de Josep Martí i Cristià

Dip. Leg.: B-47542-2010
©(P) 2010 La Mà de Guido
www.lamadeguido.com

Josep Martí i Cristià: la inspiració al servei de la música

A la Catalunya noucentista de principis del segle XX sorgí una nova generació de músics catalans que desenvoluparen els seu talent prenent com a referència artística la figura del gran mestre Enric Granados. Josep Martí i Cristià va pertànyer a aquesta generació al costat d'artistes de prestigi com Frederic Longàs, Paquita Madriguera, Frank Marshall o Conxita Badia. Escoltant l'obra per a piano de Martí i Cristià podem establir un paral·lelisme evident amb el qui fou el seu professor de piano, Enric Granados; la naturalesa artística d'ambdós músics era essencialment romàntica i des dels seus inicis el seu art pren com a principals referents compositors romàntics com Robert Schumann o Edvard Grieg; músics al servei de la inspiració lírica més pura.

De les primeres obres de Josep Martí i Cristià, Enric Granados va escriure: "molt formós; per a poder escriure això s'ha d'haver plorat". En els inicis en el món de la composició, Martí i Cristià se'ns mostra com un músic de gran inspiració melòdica, un artista sensible capaç de traduir amb facilitat els sentiments més íntims en una inspirada melodia de gran simplicitat. *Records de joventut*, el seu opus 17, compost entre 1905 i 1909 n'és un clar exemple. Igual que Enric Granados en els seus *Contes de joventut* op. 11 i en les *Escenes d'infants* op. 38, Martí i Cristià elabora un conjunt de peces curtes, evocadores dels més variats records de la seva infantesa utilitzant de manera evident el llenguatge de les *Escenes d'infants* i l'*Àlbum de la joventut* de Schumann.

El desenvolupament artístic de Martí i Cristià es va anar forjant poc a poc a través de nombroses peces curtes escrites entre 1911 i 1915. Nou d'elles van ser recollides en l'obra *Siluetes*, un conjunt de peces molt diverses en què hi trobem nombroses influències, una

gran riquesa melòdica i un desenvolupament harmònic cada cop més personal. Pel que fa referència a les influències, a *Siluetes* trobem la peça titulada *Nuit de lune*, dedicada a la seva alumne Maria del Alisal, que ens recorda el caràcter íntim de les *Peces líriques* de Grieg, mentre que *Nenúfar* (1915) és una obra que rep influències de Tchaikovsky. Per altra banda hi ha peces molt descriptives com ara *Passen els trens* (1912), evocant de forma molt convincent el so de la locomotora de vapor de principis de segle, o *El convent* (1912), que tendeix cap a una interessant introspecció espiritual de l'ànima a través d'un coral d'orgue, un cant gregorià cantat pels monjos i les campanes del convent que repiquen al final de la peça. Escoltant les *Siluetes* un se n'adona que la música és eminentment descriptiva, però cal ressaltar que en poques ocasions descriu efectes de la naturalesa, sinó arguments idealistes que ell mateix expressava a moltes de les seves poesies i proses que li servien d'argument per obres com *La tórtora emmalaltida* o *La Dansa de la mort*. Per tant, per conèixer i entendre millor l'obra de Martí i Cristià, és necessari

Martí Cristià, al centre, amb la seva família

tenir en compte la seva poesia, reflex clar de la naturalesa romàntica de l'artista.

La tórtora emmaltida: S'enamorà del romàntic rossinyol que en les nits de primavera cantava en son jardí dient: no crec en l'amor de nostres dies, car prefereixo viure sol i ésser lliure. La tórtora s'esllangueix i canta son amor en to melangiós.

Dansa de la mort: Oh Mort! Jo t'he vist en somnis, t'he vist dansar macabrament embolcallada amb vels d'indefinit colors, i al ritme estrepitos d'esgarrifosa dansa he sentit cruixir els teus ossos mentre et reies de nosaltres. Oh mort! Fan plorar les teves rialles i el teu gest misteriós i fantàstic erça mos cabells.

La música dels compositors francesos i especialment Debussy també van influir inequívocament en el compositor. Dos exemples molt clars són els *Tres preludis* i *Si vinguessis amb mi vora el mar*, peces en les que es percep una constant recerca de noves sonoritats i un intens treball harmònic, amb modulacions i dissonàncies força originals, per arribar a assolir un

estil personal. En un altre aspecte, obres com *Pamplona* o *En el patio* ens permeten gaudir del vessant més brillant i extravertit del compositor, gràcies a l'ús d'un nacionalisme espanyol molt afí al del Granados de les *Danses espanyoles* i especialment al del primer Albéniz. *Pamplona*, jota, va ser finalitzada l'any 1910 i des del dia de la seva estrena fins a la mort del compositor fou una de les seves obres més interpretades i de més èxit entre el públic. Les interpretacions que en feien d'aquesta i moltes altres obres pianistes catalans com Blai Net, Joan Gibert Camins o Ezequiel Martín van permetre que la música de Martí i Cristià pogués ser escoltada en nombroses sales de concert de Catalunya.

Observant el conjunt de la producció de Josep Martí i Cristià ens persuadim d'una manera remarcable que estem davant l'obra d'un artista de talent que morí en plena joventut amb tan sols 34 anys. Entre el 1901 i el 1917 va compondre quasi dues-centes obres de diversos estils i gèneres. Al fer una anàlisi de la seva obra i la seva evolució ens adonem que Martí i Cristià disposava d'un gran potencial expressiu que no va poder acabar de sedimentar en un estil personal madur a conseqüència del poc temps del que malauradament disposà. Esperem que aquest enregistrament ajudi a restablir la seva figura i difondre una obra d'un important valor artístic, ric testimoni dels pensaments i tendències musicals de la Catalunya de principis de segle XX.

Daniel Blanch

Josep Martí i Cristià

Les poques i breus referències bibliogràfiques que tenim sobre en Josep Martí i Cristià només ens permeten conèixer molt superficialment les dades sobre la seva vida i la seva personalitat. Sabem, per exemple, que va néixer a Llíners del Vallès un 19 d'agost del 1884 i que va morir a Barcelona un 6 de novembre del 1918; que

estudià música amb els mestres Vallcorba, Granados i Pedrell; que fundà una acadèmia de música que fou activa entre 1911 i 1914 i que va compondre un gran nombre d'obres de gèneres diversos, moltes de les quals destruï el mateix durant la malaltia que el dugué a la mort. Pràcticament no en sabem res sobre les altres arts que cultivà: la poesia, l'escultura i la pintura. Sobre el seu vessant esportiu, sabem que va ser campió de Catalunya de natació en alguna especialitat.

La nota biogràfica més completa és la que publicà el pianista Ezequiel Martín, gran amic de Josep Martí i Cristià, el maig de 1919 en ocasió de la celebració d'un concert en memòria del malaguanyat compositor. Aquesta biografia també conté un catàleg de les obres de Martí i Cristià, catàleg que és incomplet ja que, tal com s'ha mencionat, el compositor destruï una bona part de la seva obra. Alguns comentaris dels seus contemporanis, segons ens apunta Daniel Blanch, l'opinió de Granados sobre alguna de les seves obres i altres que es troben en l'escrit d'Ezequiel Martín demostren que la seva vàlua musical fou reconeguda públicament ja en vida seva. Per altra banda, el catàleg de les obres de Martí i Cristià conté obres dels més diversos gèneres: música escènica (entre les que destaca l'opereta *Lady Flirt*), danses descriptives, música religiosa, música vocal a varies veus, cançons (*lieder*) per a veu i piano, cançons populars, música de cambra, música per a piano a dues i quatre mans, música per a orgue, obres didàctiques i obres diverses.

El fet que Martí i Cristià restés solter i que no tingués descendència directa fa que el coneixement que tenim de la seva personalitat sigui molt poc precís. Per algunes de les seves composicions es dedueix que fou un home de profundes conviccions cristianes ja que va compondre una *Missa*, tres *Aves Maries*, diverses *Cançons per*

cantar en el temple i una *Visió de Sant Josep de Calasanz a Montserrat*. Les seves composicions ens diuen que va ser un català enamorat de la seva terra i que amb el seu català prefabricà va escriure un bon nombre de poesies i composicions musicals, com *En les muntanyes de Montserrat*. També harmonitzà diverses cançons populars (*La filla del rei de França, Els tres tambors, El mestre*). De la seva faceta de pedagog se sap que va escriure diversos tractats (*Tractat d'instrumentació* i *Tractat d'harmonia*), així com *Estudis i Exercicis* per a piano.

L'objectiu principal de l'Associació d' Amics de Josep Martí i Cristià, constituïda l'any 2010, consisteix en l'aprofundiment del coneixement de tots aquests aspectes de la personalitat musical del mestre, així com en d'altres menys coneguts, com per exemple les seves poesies, pintures i escultures i el seu vessant com a esportista. També són objectius de l'Associació la publicació, enregistrament i difusió de la seva obra. En aquest aspecte, el disc que teniu entre mans i que ha estat possible gràcies a l'entusiasme d'en Daniel Blanch, és la primera plasmació d'un d'aquests objectius. El proper pretenem que sigui la publicació de totes les partitures conservades, així com la recerca d'altres de les quals se'n té coneixement, però que, de moment, no estan localitzades. Evidentment, això només és el principi, seguirem entusiasmats en la tasca de recerca de dades que permetin situar a aquest genial compositor al lloc que li correspon dins de la música catalana de principis del segle XX.

Claudi M. Cuchillo
President de l'Associació d' Amics de Josep Martí i Cristià

DANIEL BLANCH

Daniel Blanch va rebre una sòlida formació per part d'importants professors com Maria Canals i Raquel Millàs a l'Acadèmia de Música "Ars Nova" de Barcelona, la seva ciutat natal. Després d'haver obtingut brillantment el Títol de Professor Superior de Piano, va realitzar estudis de perfeccionament de manera regular amb Maria Tipo a Florència i Ramón Coll a Barcelona així com màster classes amb Josep Colom, Alberto Portugheis i Alcía de Larrocha. Més tard va ampliar durant cinc anys el seu repertori a París amb la prestigiosa pianista Brigitte Engerer.

Ha estat premiat en diversos concursos nacionals i internacionals, destacant entre ells el Cicle "El Primer Palau" (2on premi) i el Concurs Internacional Maria Canals de Barcelona: l'any 1993 en la categoria piano júnior (Medalla per unanimitat) i l'any 2004 en la categoria Duo Sonates (Medalla d'Or per unanimitat) amb la violinista polonesa Kalina Macuta.

Com a concertista s'ha presentat en diverses de les sales més importants d'Europa, destacant entre elles la Brahms-Saal del Musikverein de Viena, la St. James's Church de Londres, l'Auditori Manuel de Falla de Granada, la Sala Witold Lutoslawski de la Radio de Polònia a Varsovia o l'Auditori i el Palau de la Música de Barcelona. Ha actuat amb prestigioses orquestres com la "Sinfonia Varsovia", l'Orquestra Simfònica Nacional de Cuba, la "Prague Chamber Orchestra" o l'Orquestra Simfònica de Xalapa entre d'altres.

Des de l'any 2002 forma un duo estable amb la violinista polonesa Kalina Macuta. Aquesta formació ha realitzat amb gran èxit nombroses actuacions en importants festivals internacionals d'Espanya combinant en els seus programes obres clàssiques de repertori internacional amb obres de gran qualitat però poc difoses de compositors espanyols i polonesos. L'any 2008 van enregistrar en disc dues Sonates per a violí i piano de Beethoven i van participar en l'obra de teatre *Sonata a Kreutzer*, creada i dirigida per Quim Lecaia.

Des del 2005 Daniel Blanch ha dut a terme una important tasca de recuperació i difusió a nivell internacional de diversos Concerts per a piano i orquestra de compositors espanyols. Fruit d'aquest treball, el pianista ha realitzat amb la discogràfica Columna Música una sèrie d'importants enregistraments d'aquestes obres: Concert per a piano i orquestra de Joaquín Nin-Culmell (primer enregistrament mundial) i el Concerto Breve de Xavier Montsalvatge al costat de l'Orquestra Simfònica Nacional de Cuba i Enrique Pérez Mesa; la integral dels Concerts per piano i orquestra de Carles Surinach amb la prestigiosa Sinfonia Varsovia, dirigida per Jacek Kasprzyk i la primera gravació del Concert Ibèric i el *Tríptico de la piel de toro* de Manuel Blancafort i Ricard Lamote de Grignon respectivament, amb la Podlasie Philharmonic Orchestra sota la direcció de Marcin Nalecz-Niesiolowski.

Josep Martí i Cristià: la inspiración al servicio de la música

En la Catalunya de principios del siglo XX surgió una nueva generación de músicos catalanes que desarrollaron su talento tomando como referencia artística la figura del gran maestro Enric Granados. Josep Martí i Cristià perteneció a esta generación junto a artistas de prestigio tales como Frederic Longàs, Paquita Madriguera, Frank Marshall o Conxita Badia. Al oír la obra para piano de Martí i Cristià podemos establecer un paralelismo evidente con el que fue su profesor de piano, Enric Granados. La naturaleza artística de ambos músicos era esencialmente romántica y, desde los inicios de su arte, Martí i Cristià adopta como referentes principales compositores románticos tales como Robert Schumann o Edvard Grieg, músicos al servicio de la inspiración lírica más pura.

Sobre las primeras obras de Martí i Cristià, Granados escribió: “Muy hermoso; para poder escribir esto se ha de haber llorado”. En sus primeras composiciones, Martí i Cristià se nos muestra como un músico de gran inspiración melódica, un artista capaz de traducir con facilidad los sentimientos más íntimos en una inspirada melodía de gran simplicidad. *Records de joventut* (*Recuerdos de juventud*), su opus 17, compuesto entre 1905 y 1909 constituye un claro ejemplo. Lo mismo que Enric Granados en sus *Contes de joventut* (*Cuentos de juventud*) Op. 1 y en las *Escenes d'infants* (*Escenas de niños*) Op. 38, Martí i Cristià elabora un conjunto de piezas cortas de los más variados recuerdos de su infancia utilizando, de manera evidente, el lenguaje de las *Escenas de niños* y del *Album de la juventud* de Schumann.

El desarrollo artístico de Martí i Cristià se forjó poco a poco mediante piezas cortas escritas entre 1911 y 1915. Nueve de ellas se recogen en la obra *Siluetes* (*Siluetes*), que es un conjunto de piezas muy diversas en las que se encuentran numerosas influencias, una gran riqueza melódica y un desarrollo

armónico cada vez más personal. En lo que respecta a influencias, en *Siluetes* encontramos la pieza titulada *Nuit de lune* (*Noche de luna*), dedicada a su alumna María del Alisal, que nos recuerda el carácter íntimo de las *Piezas líricas* de Grieg, mientras que *Nenifar* (1915) es una obra con influencias de Tchaikovsky. Por otro lado hay piezas muy descriptivas como *Passen els trens* (*Pasan los trenes*) (1912), que evoca de forma harto convincente el sonido de la locomotora de vapor de principios del siglo XX, o *El convent* (*El convento*) (1912) que tiende hacia una interesante introspección intelectual del alma a través de un coral de órgano, un canto gregoriano cantado por los monjes y las campanas del convento que repican al final de la pieza. Al escuchar *Siluetes* uno se da cuenta que la música es eminentemente descriptiva, pero hay que resaltar que en pocas ocasiones describe efectos de la naturaleza. En realidad son argumentos idealistas que él mismo expresaba en muchas de sus poesías y fragmentos en prosa que le servían de tema para obras como *La tórtora emmalaltida* (*La tórtora enferma*) o la *Dansa de la mort* (*Danza de la muerte*). Por consiguiente, para entender mejor la obra de Martí i Cristià es necesario tener en cuenta su poesía, claro reflejo de la naturaleza romántica del artista.

La tórtora emmalaltida: Se enamoró del romántico ruiseñor que en las noches de primavera cantaba en su jardín diciendo: “No creo en el amor de nuestros días pues prefiero vivir solo y ser libre”. La tórtola languidece y canta su amor en tono melancólico.

Dansa de la mort: ¡Oh muerte! Yo te he visto en sueños, te he visto bailar envuelta macabramente en velos de colores indefinidos, y, al ritmo estrepitoso de una danza pavorosa, he sentido crujir tus huesos mientras te reñas de nosotros. ¡Oh muerte! Tus risas hacen llorar y tu gusto misterioso y fantástico eriza mis cabellos.

La música de los compositores franceses, Debussy en especial, también influyó de forma inequívoca sobre el compositor. Dos ejemplos muy claros son los *Tres preludis* (*Tres preludios*) y *Si vinguessis amb mi vora el mar* (*Si vinieses conmigo a la orilla del mar*), piezas en las que se percibe una búsqueda constante de nuevas sonoridades y un intenso trabajo armónico, con modulaciones y disonancias muy originales para llegar

a un estilo personal. En otro aspecto, obras como *Pamplona* o *En el patio* nos permiten disfrutar de la faceta más brillante y extrovertida del compositor gracias al uso del nacionalismo español muy afín al de Granados por las *Danzas españolas* y especialmente al del primer Albéniz. *Pamplona*, jota, fue finalizada en 1910 y desde el día de su estreno hasta la muerte del compositor fue una de sus obras más interpretadas y de más éxito entre el público. Las interpretaciones de ésta y muchas otras obras por pianistas catalanes tales como Blai Net, Joan Gibert Camins o Ezequiel Martín, permitieron que la música de Martí i Cristià pudiese ser escuchada en numerosas salas de concierto de Cataluña.

Al observar el conjunto de la producción de Josep Martí i Cristià nos persuadimos de forma notable que estamos frente a la obra de un artista de talento que murió en plena juventud con tan sólo 34 años. Entre 1901 y 1917 compuso casi doscientas obras de estilos y géneros diversos. Al analizar su obra y su evolución podemos apreciar que Martí i Cristià disponía de un gran potencial expresivo que no pudo sedimentar en un estilo personal maduro a consecuencia del poco tiempo del que, desgraciadamente, dispuso. Esperamos que esta grabación ayude a restablecer su figura y a difundir una obra de un valor artístico importante, rico testimonio de los pensamientos y tendencias musicales de la Cataluña de principios del siglo XX.

Daniel Blanch

Josep Martí i Cristià

Las escasas y breves referencias bibliográficas sobre Josep Martí i Cristià sólo nos permiten conocer de manera muy superficial datos de su vida y de su personalidad. Sabemos, por ejemplo, que nació en Llinars del Vallés un 19 de agosto de 1884 y que murió en Barcelona un 6 de noviembre de 1918; que estudió música con los maestros Vallcorba, Granados y Pedrell; que fundó una academia de música que funcionó entre 1911 y 1914 y que compuso un gran número de obras de géneros diversos muchas de ellas destruidas por él mismo durante la enfermedad que lo llevó a la muerte. No sabemos nada, prácticamente, sobre las otras artes que cultivó: poesía, escultura y pintura. En cuanto a su faceta deportiva, sabemos que fue campeón de Cataluña en alguna

especialidad de natación.

La nota biográfica más completa es la que publicó el pianista Ezequiel Martín, gran amigo de Josep Martí i Cristià, en mayo de 1919 en ocasión de la celebración de un concierto en memoria del compositor desaparecido. Esta biografía incluye un catálogo de las obras de Martí i Cristià, catálogo que está incompleto ya que, tal como se ha mencionado anteriormente, el compositor destruyó una buena parte de su obra. Algunos comentarios de sus contemporáneos, tal como apunta Daniel Blanch, la opinión de Granados sobre alguna de sus obras y otros que se encuentran en el escrito de Ezequiel Martín demuestran que su calidad musical fue reconocida públicamente ya en vida del compositor. Por otro lado, el catálogo de las obras de Martí i Cristià contiene obras de los géneros más diversos: música escénica entre las que destaca la opereta *Lady Flirt*, danzas descriptivas, música religiosa, música vocal a varias voces, canciones (*lieder*) para voz y piano, canciones populares, música de cámara, música para piano a dos y cuatro manos, música para órgano, obras didácticas y obras diversas.

El hecho de que Martí i Cristià permaneciese soltero y que no tuviese descendencia directa, supone que tengamos un conocimiento muy poco preciso de su personalidad. Por algunas de sus composiciones se deduce que fue un hombre de profundas convicciones cristianas ya que compuso una *Misa*, tres *Aves Marías*, diversas *Cançons per cantar en el temple* (*Canciones para cantar en el templo*) y una *Visió de Sant Josep de Calasanz a Montserrat* (*Visión de San José de Calasanz en Montserrat*). Sus composiciones muestran que fue un catalán enamorado de su tierra y que escribió, en su idioma materno, un buen número de poesías y composiciones musicales, tales como *En les muntanyes de Montserrat* (*En las montañas de Montserrat*). También armonizó diversas canciones populares como *La filla del rei de França* (*La hija del rey de Francia*), *Els tres tambors* (*Los tres tambores*), *El mestre* (*El maestro*). En cuanto a su faceta pedagógica se sabe que escribió diversos tratados (*Tratado de instrumentació* y *Tratado de armonía*) así como *Estudios y Ejercicios* para piano.

El objetivo principal de l'Associació d' Amics de Josep

Martí i Cristià, constituida en 2010, consiste en profundizar en el conocimiento de todos estos aspectos de la personalidad musical del maestro, así como en otros menos conocidos como, por ejemplo, sus poesías, pinturas y esculturas, además de su faceta deportiva. También son objetivos de l'Associació n la publicació, grabación y difusión de su obra. En este aspecto, el CD que tienen en sus manos y que ha sido posible gracias al entusiasmo de Daniel Blanch, constituye la primera plasmación de estos objetivos. Pretendemos que el próximo logro sea la publicación de todas las partituras conservadas, así como la búsqueda e investigación de otras de las que se tiene conocimiento, pero que, de momento, no están localizadas. Evidentemente, esto es sólo el principio, seguiremos entusiasmados en la labor de investigación de datos que permitan situar a este genial compositor en el lugar que le corresponde dentro de la música catalana de principios del siglo XX.

Claudi M. Cuchillo

Presidente de l'Associació d' Amics de Josep Martí i Cristià

DANIEL BLANCH

Desde sus inicios musicales Daniel Blanch recibió una sólida formación por parte de importantes profesores como Maria Canals y Raquel Millán en la Academia de Música "Ars Nova" de Barcelona, su ciudad natal. Habiendo obtenido de forma brillante el Título de Profesor Superior de Piano, realizó estudios de perfeccionamiento de manera regular con Maria Tipo y Ramón Coll así como master clases con Josep Colom y Alberto Portugueseis. Más tarde amplió su repertorio durante cinco años con la prestigiosa pianista francesa Brigitte Engerer. También trabajó intensamente el repertorio español recibiendo consejos de Alicia de Larrocha.

Ha sido premiado en distintos Concursos nacionales e internacionales, destacando entre ellos el Ciclo "El Primer Palau" (segundo premio) y el Concurso Internacional Maria Canals de Barcelona: en 1993 en la categoría piano júnior (Medalla por unanimidad) y en 2004 en la categoría Dúo Sonatas junto a la violinista Kalina Macuta (Medalla de oro por unanimidad).

Como concertista se ha presentado en diversas de las salas más importantes de Europa, destacando entre ellas la Brahms Saal del Musikverein de Viena, la St. James's Church de Londres, el Auditorio Enric Granados de Lleida, la Sala Witold Lutoslawski de la Radio de Polonia en Varsovia, el Auditorio Manuel de Falla de Granada, el Teatro Amadeo Roldán de La Habana (Cuba), el Teatro del Estado de Xalapa (México), el Auditorio de Barcelona o el Palau de la Música de Barcelona. Ha actuado junto a importantes y prestigiosas orquestas como la Sinfonía Varsovia, la Orquesta Sinfónica Nacional de Cuba, la Orquesta Filarmónica de la Radio de Praga, la Orquesta de Cámara de Praga o la Orquesta Sinfónica de Xalapa entre otras.

Desde 2002 forma dúo estable junto a la violinista polaca Kalina Macuta. Esta formación ha realizado con gran éxito numerosas actuaciones en importantes festivales internacionales de España combinando en sus programas obras clásicas del repertorio internacional junto a obras de gran calidad pero poco difundidas de compositores españoles y polacos. En 2008 grabaron en disco dos sonatas para violín y piano de Beethoven y participaron en la obra de teatro "Sonata a Kreutzer", creada y dirigida por Quim Lecina.

Desde 2005 Daniel Blanch ha llevado a cabo una importante labor de recuperación y difusión a nivel internacional de varios conciertos para piano y orquesta de compositores españoles. Fruto de este trabajo, el pianista ha realizado con la discográfica Columna Música una serie de importantes grabaciones de dichas obras: *Concierto para piano y orquesta* de Joaquín Nin-Culmell (primera grabación mundial) y el *Concierto Breve* de Xavier Montsalvatge junto a la Orquesta Sinfónica Nacional de Cuba dirigida por Enrique Pérez Mesa; grabación integral de los conciertos para piano y orquesta de Carlos Surinach junto a la "Sinfonía Varsovia" bajo la dirección de Jacek Kasprzyk y la primera grabación del *Concierto Ibérico* y del *Triptico de la piel de toro* de Manuel Blancafort y Ricard Lamote de Grignon respectivamente, junto a la Podlasie Philharmonic Orchestra bajo la batuta de Marcin Nalecz-Niesiolowski.

Josep Martí i Cristià: inspiration to the service of music

Early in the 20th century a new generation of musicians appeared in Catalonia. In the development of their talent they took as artistic reference the great composer Enric Granados. Josep Martí i Cristià belonged to that generation at the side of renowned artists such as Frederic Longàs, Paquita Madriguera, Frank Marshall or Conxita Badia. Listening to Martí i Cristià's piano works we can establish an obvious parallelism with Enric Granados, who was also his piano teacher; both shared an essentially romantic artistic nature and right from the beginning his art had romantic composers such as Robert Schumann or Edvard Grieg as main references; musicians to the service of the purest lyrical inspiration.

Commenting on early works by Josep Martí i Cristià, Enric Granados wrote: "very beautiful; one has to have wept to be able to write such things". When he starts composing Martí i Cristià appears as a musician of great melodic inspiration, a sensitive artist capable of easily translating the most intimate feelings into a simple inspired melody. *Records de joventut (Memories of youth)* his Op. 17, composed between 1905 and 1909 is a clear example of that. As with Enric Granados in his *Contes de joventut (Youth tales)* Op. 1 and *Escenes d'infants (Children scenes)* Op. 38, Martí i Cristià creates a number of short, evocative pieces from memories of his childhood. He clearly uses the same idioms as Schumann's *Children scenes* and *Album for the young*.

Martí i Cristià developed his style little by little through a large number of short pieces written between 1911 and 1915. Among them, nine were grouped in the work *Siluetes (Silhouettes)*, an ensemble of very diverse pieces where we find many influences, great melodic richness and a more personal harmonic development. With respect to influences, we find in *Silhouettes*, a piece named *Nuit de lune*, dedicated to his pupil Maria del Alisal, that reminds us of the intimate character of Grieg's *Lyrical pieces*, whilst *Nenúfar* (1915) is a work with

clear influences from Tchaikovsky. On the other hand there are many descriptive pieces such as *Passen els trens (As the trains pass by)* (1912), that very convincingly reflects the sound of a steam engine from the beginning of the 20th century; also, *El convent (The convent)* (1912) presents us with an interesting spiritual introspection through an organ chorale, a gregorian chant by the monks and the convent bells that peal at the end of the work. When listening to *Silhouettes* we become aware that the music is eminently descriptive, albeit only in a few instances does it describe effects of nature; rather, it describes idealistic arguments already put forward in his poems and writings that served for works such as *La tòrtora emmalaltida (The sick dove)* or the *Dansa de la mort (Dance of Death)*. Therefore, we need to take into account Martí i Cristià's poetry, as a clear reflection of the artist's romantic nature in order to better understand his music.

The sick dove: She fell in love with the romantic nightingale that, in the spring nights, sung in the garden, saying: nowadays I don't believe in love, as I prefer to live alone and be free. The dove languishes and sings her love in melancholy.

Dance of Death: O Death! I've seen you in my dreams; I've seen you dancing in a macabre way, covered with veils of undefined colours, and at the rowdy rhythm of that frightful dance I've heard your bones cracking while you were laughing at us. O Death! Your laughs make me cry and my hair bristle at your mysterious and fantastic movements.

Without any doubt he was also influenced by the music of the French composers, especially Debussy. Two clear examples of this are the *Tres preludis (Three preludes)* and *Si vinguessis amb mi vora el mar (If you came with me by the sea)*, works in which a constant search for new sonorities is perceived at the same time that there is an intense harmonic work with very original modulations and dissonances that allow him to reach a unique personal style. In another respect, in works such as *Pamplona* and *En el patió (In the courtyard)*, we

are allowed to enjoy the most brilliant and extrovert facets of the composer, thanks to the Spanish nationalism very close to that of the Granados' *Danzas españolas*, and, most especially, to the early Albéniz. *Pamplona*, a jota, was finished in 1910 and from its first première till the composer's death was one of the works most played and most loved by the audiences. Performances of this and other works by Catalan pianists such as Blai Net, Joan Gibert Camins or Ezequiel Martí allowed the music of Martí i Cristià to be heard in many concert halls all over Catalonia.

When we look at Martí i Cristià's music as a whole we become persuaded that we are in the presence of the work of a very talented artist that died very young when he was only 34 years old. Between 1901 and 1917 he composed almost two hundred works of the most varied styles and genres. When we analyse his work and his evolution we can appreciate that Martí i Cristià possessed a great potential that unfortunately he could not define in a mature personal style because of the short time he lived. We hope that this recording will help to re-establish his figure and disseminate a work of very important artistic merit, a rich witness of the musical thoughts and trends in early 20th century Catalonia.

Daniel Blanch

Josep Martí i Cristià

The scant and short references in the literature about Josep Martí i Cristià give us a very superficial idea about his life and personality. For example, we know that he was born in Llinars del Vallès in Catalonia on 19th August 1884 and that he died in Barcelona on 6th November 1918; we also know that he studied music with Vallcorba, Granados and Pedrell; he founded a school of music that was active between 1911 and 1914; he composed a large number of works of all genres, though he destroyed many of them during the illness that led to his death. We practically know nothing about his other artistic activities such as poetry, painting and

sculpture. On the other hand, we know that he swan, an activity in which he won a championship in Catalonia.

The most complete biography we have about our musician is that published by his close friend and pianist Ezequiel Martí on the occasion of a concert given in memory of the composer in May 1919. This biography contains a catalogue of the works of Martí i Cristià. This is an incomplete catalogue because, as it has been mentioned above, the composer destroyed many of his works. Taking into account some comments by his contemporaries, the opinion of Granados on some of his works -as referred by Daniel Blanch- and of other experts mentioned by Ezequiel Martí it is clear that his musical value was publicly recognized already in his lifetime. An interesting facet of Martí i Cristià is that he cultivated the most varied musical genres: music for the scene (in which the operette *Lady Flirt* has a privileged place), dances, religious music, vocal music for several parts, songs (lieder) for one voice and piano, folk songs, chamber music, music for the piano at two or four hands, music for organ, theoretical treatises and miscellaneous works.

The fact that Martí i Cristià was single and had no direct descendants is the reason why our knowledge about his personality is rather poor. We can deduce from some of his works that he was a man of deep Christian attitudes (he composed a *Mass*, three *Ave Marias*, several songs to be sung in church, and a *Vision of Saint Joseph of Calasanz in Montserrat*). His works also tell us that he was a Catalan in love with his motherland; this is seen in many of his poems and musical compositions such as *In the mountains of Montserrat* and the Catalan folk songs that he harmonised (*The daughter of the king of France*, *The three drums*, *The teacher*). As a pedagogue we know that he wrote several treatises (*Treatise on instruments* and *Treatise of Harmony*), apart from *Studies* and *Exercises* for the piano, all lost at present.

The main goal of the Associació d'Amics de Josep Martí i Cristià, founded in 2010, is to deepen our insight into all aspects of the life, works and musical personality of

this musician as well as the other less relevant but, nonetheless, very important facets such as poetry, painting, sculpture and sports. Other goals of the Associació are the publication, recording and diffusion of his works. In this respect, the CD you have in your hands, made possible by the enthusiasm of Daniel Blanch, is the first result of one of these goals. The next result should be the publication of all preserved scores, as well as an investigation into other scores of which we know their existence but that, at present, are lost. Obviously, this is only the beginning and we shall continue to search, with faith and optimism, the data that will allow public recognition and will place him among the best Catalan composers of the 20th century.

Claudi M. Cuchillo

President of the Associació d' Amics de Josep Martí i Cristià

DANIEL BLANCH

From his musical beginnings, Daniel Blanch received a sound training from important teachers such as Maria Canals and Raquel Millàs in the “Ars Nova” Musical Academy in Barcelona, his native city. Having obtained with distinction the degree of Advanced Piano Teacher, he studied regularly to perfect his technique with Maria Tipo in Florence and Ramón Coll in Barcelona, as well as receiving master classes with Josep Colom and Alberto Portuguese. He later extended his repertoire over five years with the prestigious French pianist Brigitte Engerer, who had a decisive influence over his artistic development. He also worked intensely on Spanish repertoire, receiving advice from Alicia de Larrocha.

He has won awards in several national and international competitions, including the “El Primer Palau” Cycle (second prize) and the Maria Canals International Competition in Barcelona in 1993 in the junior piano category (unanimous Medal), and in 2004 in the Duet Sonatas category with the violinist Kalina Macuta (unanimous Gold Medal).

As a concert pianist he has appeared in several of the

most important concert halls in Europe, including the Brahms Saal of the Musikverein of Vienna, the St. James's Church in London, the “Auditorio Enric Granados” of Lleida, the Witold Lutoslawski Saal of the Polish National Radio in Warsaw, the “Auditorio Manuel de Falla” in Granada or the “Auditori” and “Palau de la Música” of Barcelona. He has played with important prestigious orchestras such as the Sinfonia Varsovia, the Cuban National Symphony Orchestra, the Prague Chamber Orchestra, Xalapa Symphony Orchestra or the Orchestra of the Concert Society of Barcelona, among others.

Since 2002, she has formed a stable duo with the violinist Kalina Macuta. They have performed with great success in many important international festivals, combining in their programmes classical works from the international repertoire with high quality but little known works by Spanish and Polish composers.

Since 2005 Daniel Blanch is realizing, on the Spanish label Columna Musica, a series of recordings with the aim of reviving and promoting at an international level Concertos for piano and orchestra by Spanish composers. In 2006, he released his first recording under the sponsorship of the Ramón Llull Institute, in which he plays the Concerto for piano and orchestra of Joaquín Nin-Culmell (first world recording) and the Concerto Breve by Xavier Montsalvatge, with the Cuba National Symphony Orchestra conducted by Enrique Pérez Mesa. After this recording Daniel Blanch took out two new CDs: the complete works for piano and orchestra of the Spanish-American composer Carlos Surinach with the Sinfonia Varsovia conducted by Jacek Kasprzyk and the recording of two Piano Concertos by Manuel Blancafort and Ricard Lamote de Grignon with the Podlasie Philharmonic Orchestra conducted by Marcin Nalecz Niesiolowski.

www.danielblanch.com

